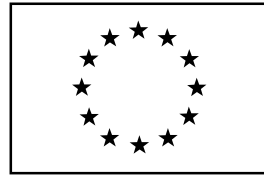

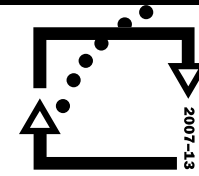
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Evolution of the international system

Vladan Hodulák

Instituce

- **Instituce** jsou *systemy zavedených a rozšířených pravidel, které organizují sociální interakce.*
- **Pravidla** jsou *požadavky na aktéry, aby se v určité situaci chovali určitým způsobem, přičemž v konkrétní situaci je vyjádřením pravidla konkrétní zvyk.*
- Instituce jednání omezují ale zároveň umožňují!
- Instituce pomáhají řešit koordinační problémy, to jaké instituce převládne je do značné míry otázkou náhody, evoluce nemá cíl (efektivita)
- Možnosti vzniku
 - Spontánní vznik (jazyk, meziskupinový obchod)
 - Úmyslné vytvoření (systém měr a vah, vnitroskupinový obchod)

Organizace

- Organizace je instituce s následujícími znaky
 - Má hranice (je jasné kdo je a není člen)
 - Má hierarchickou strukturu – je zřejmé kdo je za co zodpovědný a jaké má pravomoci (role)
 - Má vedení – je zřejmé kdo a při jakých příležitostech mluví za organizaci (suverenita), organizace tak může být aktér
- Organizace jako nový typ interaktoru

Příklady institucí

- Jazyk – systém pravidel umožňující komunikaci
- Trh – koordinace v hospodářské oblasti
(podobné: darovací ekonomika, plánovaná ekonomika)
- Firma – koordinace v hospodářské oblasti
(podobné: rodina)
- Dluh – koordinace v čase
- Stát – organizace bránící skupinu před vnějším a vnitřním ohrožením (podobné: kmen)

Evoluce mezinárodního systému

- Novinky společenské evoluce
 - Nové typy interaktorů – lidské organizace
 - Nové typy replikátorů – zvyky, tradice, zákony
 - Nové způsoby replikace – difuze (skrze napodobování)
 - Nové způsoby variace – tvořivé myšlení (založeno na jazyku)
- Primát politické organizace (stát, kmen aj.)
 - Organizace bránící skupinu před vnějším a vnitřním ohrožením (podobné: kmen)
 - Je předpokladem pro reprodukci skupiny a s ní spojených institucí
 - Vznik a šíření institucí zajišťujících spolupráci uvnitř skupiny (národní symboly, náboženství, policie, soudní systém)

Evoluce mezinárodního systému

- Možnosti získávání zdrojů (platí na všech analytických úrovních)
 - přivlastnění
 - institucionalizovaná distribuce (vč. ekonomické směny)
 - výroba
- Primát hospodářské koordinace ve skupině
 - podle pravidel × podle příkazu
 - prakticky vždy je institucionalizovaná
 - je předpokladem pro reprodukci skupiny a s ní spojených institucí
- Hospodářská koordinace mezi skupinami

Relevantní koncepce evoluce MS

- Kenneth Waltz (1978)
 - Stát jako unitární aktér, usiluje o přežití, snaží se zajistit vlastní bezpečnost
 - Státy jsou svou povahou identické, liší se pouze svými schopnostmi - k evoluci v systému nedochází
- Charles Tilly (1990)
 - Implicitně evoluční vysvětlení
 - Variace politických forem v Evropě RN
 - Válka jako selektivní proces
 - **Národní stát** jako nejúspěšnější varianta politicko-hospodářské koordinace při vedení války
 - Zahrnutí více úrovní analýzy
- Bradley Thayer (2000)
 - Explicitně evoluční vysvětlení chování států
 - Pokus o vytvoření „vědeckých“ základů realismu
 - Odvození státní politiky od genetické výbavy lidí